

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การประถมศึกษาเลย เขต 2

Factors Affecting the Teacher's Commitment to School under Loei Primary

Educational Office Area 2

ปิยธิดา จันทร์กลม*

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม**

ดร.พระมหาสมพร สีสวัสดิ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความผูกพันของครูและระดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Enter และ Stepwise

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน (Y) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและ ระดับของปัจจัยลักษณะของงาน (X_1) ประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) และลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_3) อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ปัจจัยประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) และลักษณะของงาน (X_1) ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_3) ส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันของครูต่อโรงเรียน ได้ร้อยละ 48.90 ($R^2 = .489$)
4. สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y^c = 2.231 + .286 (X_2) + .086 (X_1) + .064 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy^c = .558 (X_2) + .152 (X_1) + .091 (X_3)$$

คำสำคัญ : ความผูกพันของครูต่อโรงเรียน/ลักษณะของงาน/ ประสบการณ์ในการทำงาน/ ลักษณะโครงสร้างองค์กร

*ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** กรรมการบริหารหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนตราขุพิทยานคม (วัดตราขุวนาราม)

ABSTRACT

The purpose is of this research were 1) to study the level of teacher's commitment in schools and study the level of factors affected teacher's commitment in schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 2) to study the relationship between the factors affected and teacher's commitment in schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 3) to study the factors affected teacher's commitment in schools. under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 4) to construct the predictive equation of teacher's commitment in schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 The sample in this research is Government teachers, and teachers employment officiate in school under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 400 people. They were selected by stratified random sampling. The questionnaire was applied for data collection which earned data were analyzed by percentage, means, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regressions analysis by the enter and stepwise methods.

The result of the study were as follows

1. The level of teachers' commitment in schools (Y) was found at the high level and the level of job characteristics (X_1), work experiences (X_2) and organizational structure (X_3) aspects was found at the high level.
2. The factors studied all aspects relations with teachers' commitment in schools with the statistical significance at .01
3. The factors affecting teachers' commitment in schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 with the statistical significance at .01 level were work experience(X_2), job characteristic (X_1) and the statistical significance at .01 level was organizational structure (X_3) according to this study, predictive at 48.90 % ($R^2 = .489$).
4. The construction of regression equation in raw scores and standardized scores were showed as follows:

The regression equation of raw score

$$Y^e = 2.231 + .286 (X_2) + .086 (X_1) + .064 (X_3)$$

The standard equation

$$Zy^e = .558 (X_2) + .152 (X_1) + .091 (X_3)$$

Keywords : Teacher's Commitment to Schopol /job Characteristics /work experiences / Organizational structure

ภูมิหลัง

องค์การที่จะประสบความสำเร็จและสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จำเป็นต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพ ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนในหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถมีพฤติกรรมในการทำงานที่ดีมีความสามัคคีกันช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเต็มใจที่จะทำงานและเห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนมีความผูกพันยึดมั่นในองค์การเพราะถ้าบุคคลมีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูงก็จะมีใจเต็มใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การและไม่ได้คิดจะย้ายหรือลาออกจากองค์การมีอัตราการขาดงานต่ำมีความตรงต่อเวลาในการทำงานตั้งใจเสียสละทุ่มเทให้กับงานและความคิดเห็นส่วนตัวจะเป็นไปในทางบวกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียนด้วย

(กิมล จำปานิล, 2552, หน้า 3) หากโรงเรียนสามารถทำให้ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนได้มากเท่าไรก็จะทำให้ครูมีความปรารถนาที่จะอยู่เป็นสมาชิกของโรงเรียนต่อไปและทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีผลงานที่น่าพอใจซึ่งจะเกิดผลดีต่อโรงเรียนมากที่สุด ความผูกพันของครูในโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะถ้าครูมีความผูกพันในโรงเรียนในระดับสูงก็จะมีผลต่อวิชาชีพและต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเช่นกันและก็จะแสดงออกมาโดยการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถทุ่มเทกำลังกายกำลังใจเสียสละเวลามีความรักความพอใจเชื่อมั่นยอมรับเป้าหมายและต้องการดำรงเป็นสมาชิกของโรงเรียนเพื่อโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าครูมีความผูกพันในโรงเรียนต่ำพฤติกรรมของครูที่แสดงออกมาอาจเป็นที่ไม่พึงประสงค์ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่กระตือรือร้นขาดความรับผิดชอบหรือขอย้ายไปอยู่ที่อื่นก็จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานทั้งหมดที่สำคัญอาจส่งผลถึงประสิทธิภาพในการสอนความผูกพันของครูในโรงเรียนจึงเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้วย (ดวงพร วิทยา, 2540, หน้า 1)

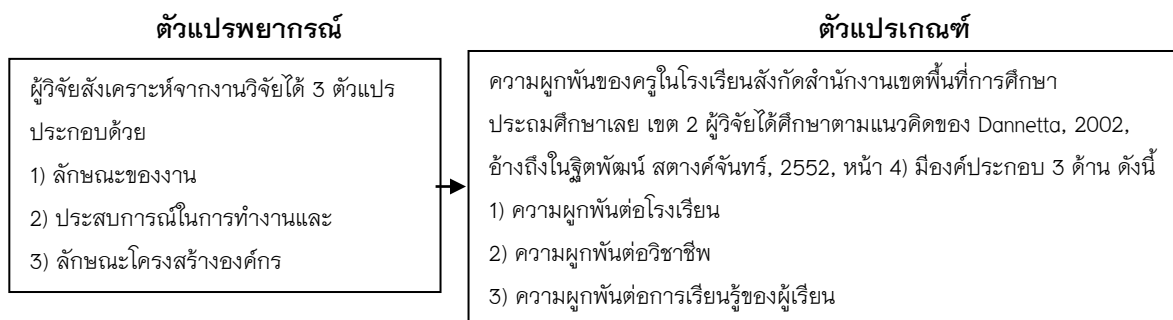
คำถามการวิจัย

1. ความผูกพันของครูและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยที่ศึกษากับความผูกพันของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
3. มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2
4. สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดของความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 มีผลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันของครูและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับความผูกพันของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดของความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,441 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 5 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2-5 ถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การรับรู้ความสามารถรวมของครู และสุขภาพขององค์การของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับทางไปรษณีย์เช่นกัน ในบางกรณีที่มีข้อจำกัดที่จะดำเนินการโดยใช้วิธีดังกล่าว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Enter และ Stepwise

สรุปผลการวิจัย

1. ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความผูกพันต่อวิชาชีพ รองลงมา คือ ความผูกพันต่อโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ลักษณะของงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานที่รับผิดชอบ รองลงมา คือ การได้รับการยอมรับนับถือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล ประสพการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อโรงเรียน รองลงมา คือ ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความรู้สึกพึงพอใจของโรงเรียน ลักษณะโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านขนาดองค์กร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกระจายอำนาจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครูในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ประสพการณ์ในการทำงาน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .683$) ส่วนลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_3) และลักษณะของงาน (X_1) อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .556$ และ $r = .554$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สรุปดังนี้ การวิเคราะห์ด้วยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ตัว ได้แก่ ประสพการณ์ในการทำงาน (X_2) และลักษณะของงาน (X_1) และมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 1 ตัว ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_3) และพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 48.90 ($R^2 = .489$)

4. จากผลวิเคราะห์ด้วยวิธี Stepwise สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y^e = 2.231 + .286 (X_2) + .086 (X_1) + .064 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy^e = .558 (X_2) + .152 (X_1) + .091 (X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความผูกพันต่อวิชาชีพ รองลงมา คือ ความผูกพันต่อโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารอย่างชัดเจน มีการมอบหมายภาระงาน

อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน โดยส่วนมากปฏิบัติงานในโรงเรียนมาแล้วมากกว่า 10 ปี ครูจึงมีการรับรู้บทบาทของตนในโรงเรียน รู้สึกว่าได้รับการยกย่องและได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญจากโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน รู้สึกว่าสิ่งที่ได้รับจากโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านกายภาพและความมั่นคงในชีวิตของตนเองได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ในด้านการให้ความช่วยเหลือความร่วมมือ การให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน และด้านส่วนตัว มีความใกล้ชิดสนิทสนมและไว้วางใจกัน รวมถึงการแสดงออกที่ดีต่อกัน และการรับรู้ของครูต่อโรงเรียนว่ามีความมั่นคงเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงจากคนทั่วไป ส่งผลให้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความผูกพันต่อโรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา มังคะตา (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 มีความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยลักษณะโครงสร้างองค์กร รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำงาน และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยลักษณะของงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ มีคุณภาพและมาตรฐาน ดิดหนึ่งในสิบของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกำหนดพันธกิจในการ บริหารงาน คือ เร่งรัดการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม นำความรู้ และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนให้ได้ การศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพยกระดับคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ บริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2557, หน้า 12) ดังนั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จึงเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนนโยบายโดยการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีการประกันคุณภาพภายใน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ครูต้องใช้ความสามารถในการทำงานและแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จนได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพงค์ นวสกุล ธนพนธ์ (2549) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกที่พบว่า ปัจจัยที่พยากรณ์ความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานกรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะงานและประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ศึกษาทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัย ครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครูในโรงเรียนสูงสุด คือ ประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครู ในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มุ่งจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูอย่างชัดเจน ครูได้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กร มีความรู้สึกที่โรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านกายภาพ และความมั่นคง

ในชีวิตของตนเองได้โดยมีความรู้สึกที่โรงเรียนมีความน่าเชื่อถืออีกทั้งยังมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน โดยได้รับความช่วยเหลือ ความร่วมมือ การให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน ใกล้ชิดสนิทสนมและมีความไว้วางใจกันรวมถึงมีการแสดงออกที่ดีต่อกัน ส่งผลให้ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียน ทั้งในด้านความผูกพันในโรงเรียน ความผูกพันต่อวิชาชีพ ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย กฤษดา มังคะตา (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่า ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง รายได้ และตัวแปรปัจจัยด้านการทำงาน ได้แก่ โอกาสก้าวหน้าในงาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร ความรู้สึกที่ตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การพิจารณาความดีความชอบ การได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและความมีชื่อเสียงของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ตัวแปรความ มีชื่อเสียงของโรงเรียนและความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อความผูกพัน ของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเมือง ไตรนุช (2554, หน้า 73) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กร กรณีศึกษา บริษัทเวสเทิร์นดิจिटอล (ประเทศไทย) จำกัด ที่พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลุ่มตัวแปรอิสระได้แก่ จุดมุ่งหมายขององค์กร ลักษณะงาน คุณภาพชีวิต โอกาสที่ได้รับ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ศึกษาทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ดังต่อไปนี้

3.1 ประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูส่วนใหญ่ได้ทำงานมากกว่า 10 ปี จึงเกิดความเข้าใจในหน้าที่การงานของตนเองที่รับผิดชอบเมื่อผู้บริหารโรงเรียนไว้วางใจมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ครูสามารถปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ จึงมีความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร มีความรู้สึกที่องค์กรเป็นที่พึ่งพาได้ และมีความรู้สึกที่ตนเองมีความสำคัญต่อองค์กร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา ธาราคักดี (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์การของข้าราชการครูในโรงเรียนศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า มีปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้คนในองค์กรเกิดความผูกพันต่อองค์กรมีปัจจัยที่สำคัญหลายประการดังนี้ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาของการ ปฏิบัติงาน สถานภาพการสมรส ตำแหน่ง เป็นต้น ปัจจัยลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความประจักษ์ในงาน การรับทราบผลย้อนกลับของงาน งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน เป็นต้น และปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงาน เช่น ทักษะคติของกลุ่มต่อองค์การ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร ความรู้สึกที่ตนเองมีความสำคัญต่อองค์การ ความรู้สึกที่องค์กรเป็นที่พึ่งพาได้ เป็นต้น

3.2 ลักษณะของงานส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบ จึงสามารถทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จได้รวดเร็วและมีประสิทธิผล และอย่างมีอุดมการณ์และสมานประชาธรรม สอดคล้องกับ วีระเดช มณีนิพ (2555) ที่พบว่าสภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3. ลักษณะโครงสร้างองค์การส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการทำงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาโดยดำเนินงานตามภารกิจแผนนโยบายหลักตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงต้องคอยประสานความร่วมมือจนเกิดเป็นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลและผู้บังคับบัญชาทำให้ความร่วมมือและการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสามัคคี เต็มใจ ทำให้มีกำลังใจในการทำงาน มีความมั่นใจในงาน สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ และเกิดความสำเร็จในงาน ทำให้องค์การมีบรรยากาศที่ดีส่งผลให้องค์การมีสุขภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สเตียร์ (Steers, 1977, p. 126 อ้างถึงในศักดิ์ชัย แก้วอินทร์, 2548, หน้า 90) ที่ได้เสนอปัจจัยที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดีในองค์การ คือ ต้องมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ยอมรับในงานที่ถูกรมอบหมายซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น รับรู้ขอบข่ายของงานที่ต้องปฏิบัติ และเข้าใจในงานของตน ยอมรับการทำงานด้วยความเต็มใจ ยอมช่วยให้การทำงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการบริหารโรงเรียน ดังนี้

1.1 ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเน้นการบริหารให้ครู มีความผูกพันต่อโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านผูกพันต่อโรงเรียน ด้านผูกพันต่อวิชาชีพและด้านผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ยกกระตือรือร้นประกันคุณภาพภายใน เปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้ทุกคนได้มีประสบการณ์ในการทำงานฝ่ายต่างๆ อย่างเข้าใจ

1.2 ความผูกพันของครูในโรงเรียน ด้านความผูกพันต่อโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรหาแนวทางในการส่งเสริมให้ครูมีความเชื่อมั่น มีการยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมของโรงเรียน อันจะส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

1.3 ปัจจัย ลักษณะของงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน และในด้านประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครูต่อโรงเรียนสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรหาแนวทางส่งเสริมให้ครูรู้สึกว่าได้รับการยกย่องยอมรับ ได้รับความสำคัญจากองค์กรหรือโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติงาน หรือช่วยแก้ปัญหาตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรหรือโรงเรียนว่าความมั่นคง ได้รับการยอมรับ และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และสามารถสนองความต้องการพื้นฐานทางด้านกายภาพของคนในองค์กรได้

1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 คือ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของงาน และลักษณะโครงสร้างองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้รับผิดชอบงานตามความถนัดและความเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ว่ามีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความผูกพันของครูในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา มังคะตา. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ขวัญเมือง ไตรนุช. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กร :กรณีศึกษาบริษัทเวสเทิร์นดิจิตอล (ประเทศไทย) จำกัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐิตพัฒน์ สดางจันทร์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดวงพร พรวิทยา. (2540). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การสถาบันของอาจารย์พยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดา ธาราคักดี. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูในโรงเรียนศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย บูรพา.
- วิมล จำปานิล. (2552). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ปรัชญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วีระเดช มณีนิพ. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศักดิ์ชัย แก้วอินทร์ .(2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การของโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2* .ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. (2557). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. เลข: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2.
- สิริพงศ์ นวสกุลธนนนท์. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก* .วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย บูรพา.